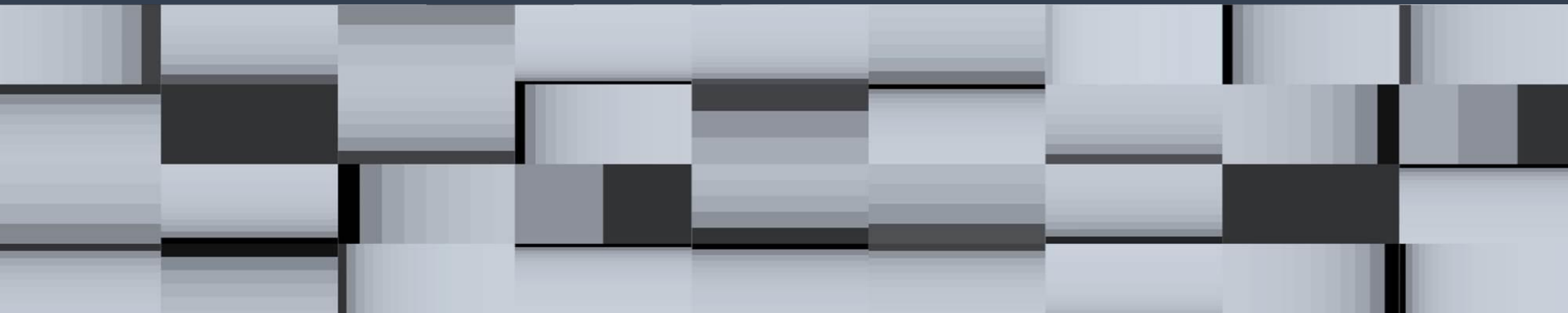

Grette

Anskaffelser og virkemidler – konkrete eksempler på tildelingskriterier for bærekraftig massehåndtering

23. november 2023

Advokat Stine Arbiol-Kraft

Anskaffelsesregelverket

Lov om offentlige anskaffelser

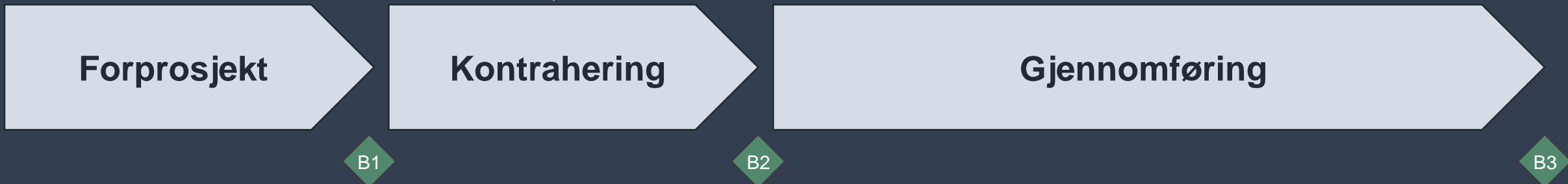
§ 5. Miljø, menneskerettigheter og andre samfunnshensyn

§ 5. Miljø, menneskerettigheter og andre samfunnshensyn

Statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter og offentligrettslige organer skal innrette sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning, og fremme klimavennlige løsninger der dette er relevant. Dette skal blant annet skje ved at oppdragsgiveren tar hensyn til livssyklus kostnader. Disse oppdragsgiverne skal også ha egnede rutiner for å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter ved offentlige anskaffelser der det er en risiko for brudd på slike rettigheter. Departementet kan gi forskrift om det nærmere innholdet av bestemmelsen.

Oppdragsgiveren kan stille egnede krav og kriterier knyttet til ulike trinn i anskaffelsesprosessen, slik at offentlige kontrakter gjennomføres på en måte som fremmer hensyn til miljø, innovasjon, arbeidsforhold og sosiale forhold, forutsatt at kravene og kriteriene har tilknytning til leveransen.

Oppdragsgiveren skal stille krav til universell utforming i offentlige kontrakter i samsvar med regler som fastsettes i forskrift.

Grette

Klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser

- Kontraktbestemmelser
- Krav i beskrivelsen
- Kvalifikasjonskrav
- Tema i forhandlinger
- Tildelingskriterier

Kontraktstrategi

Modell for analyse og valg av kontraktstrategi i bygg- og anleggsprosjekter

Klima- og miljøhensyn i konkurransefasen

Markedsdialog

Kontakt med markedet – alltid tillatt

- Markedsundersøkelser – forberede anskaffelsen og markedet
- Innhenting av råd fra uavhengige eksperter, myndigheter, leverandører og andre markedsaktører
- Ingen formkrav – men bør sikre etterprøvbarhet – skriftlighet

Avhjelpende tiltak

- Oppdragsgiver kan – og skal – iverksette avhjelpende tiltak
- Formål: Utjevne eventuelle urimelige konkurransefordeler
- Egnede tiltak: tilstrekkelig tid og samme relevante opplysninger

§ 12-2. Dialog med leverandører før konkurransen

(1) Når en leverandør eller en virksomhet tilknyttet leverandøren har gitt råd til oppdragsgiveren forut for konkurransen, skal oppdragsgiveren treffe egnede tiltak for å sikre at leverandøren **ikke får en urimelig konkurransefordel** dersom han deltar i konkurransen. Det samme gjelder dersom leverandøren har vært involvert i planleggingen av konkurransen på annen måte.

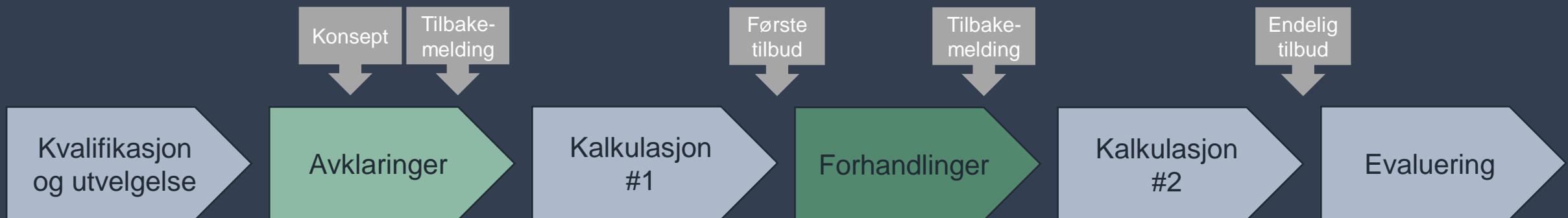
(2) **Egnede tiltak** vil blant annet være

- a) å sørge for at **de andre leverandørene som deltar i konkurransen, mottar de samme relevante opplysningene som er utvekslet i dialogen** med leverandøren ved planleggingen av konkurransen
- b) å fastsette en **tilstrekkelig frist for mottak av tilbud** for å utjevne eventuelle fordeler.

Sett lys på bærekraftig masseforvaltning i forhandlingene

- Bruk konkurranse med forhandlinger – eller konkurransepreget dialog!
- Masseforvaltning og ombruk må på agendaen!

Hva er mulig når byggherren, entreprenøren og rådgiverne drar i samme retning?

Nye krav – vektlegging av klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser

- Nåværende bestemmelse om miljøbelastning

§ 7-9. Minimering av miljøbelastning

Oppdragsgiveren skal legge vekt på å minimere miljøbelastningen og fremme klimavennlige løsninger ved sine anskaffelser og kan stille miljøkrav og kriterier i alle trinn av anskaffelsesprosessen der det er relevant og knyttet til leveransen. Der miljø brukes som tildelingskriterium, bør det som hovedregel vektes minimum 30 prosent.

0 Tilføyd ved [forskrift 20 april 2017 nr. 484](#) (i kraft 1 mai 2017). Endres ved [forskrift 1 aug 2023 nr. 1305](#) (i kraft 1 jan 2024).

- Ny bestemmelse om klima- og miljøhensyn

§ 7-9. Klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser

(1) Krav og kriterier etter denne bestemmelsen skal ha som mål å redusere anskaffelsens samlede klimaavtrykk eller miljøbelastning.

(2) Oppdragsgiver skal vekte klima- og miljøhensyn med minimum tretti prosent.

(3) Der oppdragsgiver angir tildelingskriteriene i prioritert rekkefølge, bør klima- og miljøhensyn være blant de tre høyest prioriterte.

(4) Tildelingskriterier etter andre og tredje ledd kan erstattes med klima- og miljøkrav i kravspesifikasjonen, dersom det er klart at dette gir en bedre klima- og miljøeffekt og dette begrunnes i anskaffelsesdokumentene. Dersom oppdragsgiver ikke prioriterer i tråd med tredje ledd, skal det stilles klima- og miljøkrav i kravspesifikasjonen, og dette skal begrunnes i anskaffelsesdokumentene.

(5) Forpliktelsen til å stille krav eller kriterier etter denne bestemmelsen gjelder ikke dersom anskaffelsen etter sin art har et klimaavtrykk og en miljøbelastning som er uvesentlig og dette begrunnes i anskaffelsesdokumentene.

Klima- og miljøhensyn skal vektes med minimum 30 % i tildelingen.

Kan benytte klima- og miljøkrav i kravspesifikasjonen der det er «klart» at det gir en bedre effekt.

Klima- og miljøhensyn som tildelingskriterium

§ 18-1 Tildelingskriterier

(4) **Tildelingskriteriene skal ha tilknytning til leveransen.** Tildelingskriteriene har tilknytning til leveransen når de relaterer seg til varene, tjenestene eller bygge- og anleggsarbeidene som kontrakten gjelder. Dette omfatter alle sider av og trinn i deres livssyklus, inkludert faktorer som inngår i produksjonsprosessen, leveringen av eller handelen med dem eller en annen prosess i livssyklusen. Dette gjelder også når slike faktorer ikke påvirker deres egenskaper.

(5) **Tildelingskriteriene skal ikke være så skjønnspregede at de gir oppdragsgiveren en ubegrenset valgfrihet.**

Eksempel på tildelingskriterium

Tildelingskriterium

Klima- og miljøhensyn

Leverandørens plan for ivaretagelse av klima- og miljøhensyn, herunder:

- Tiltak for å redusere prosjektets klimagassutslipp
- Bærekraftig massehåndtering, inkl. overskuddsmasser
- Bruk av resirkulerte materialer eller masser som ikke medfører nytt uttak av stein, pukk mv.
- Håndtering av forurensede masser

Dokumentasjonskrav

- Beskrivelse av konkrete tiltak for å redusere klimagassutslipp forårsaket av gjennomføringen av prosjektet, og klimagassbudsjett
- Beskrivelse av leverandørens tiltak for bærekraftig massehåndtering – både overskuddsmasser og masseinnkjøp
- Beskrivelse av konkrete tiltak for håndtering av avfall forårsaket av gjennomføringen av prosjektet
- Plan for håndtering av forurensede masser

Spesifiserte tildelingskriterier – bærekraftig massehåndtering

Tildelingskriterium: Klima- og miljøhensyn vektes 15%

Leverandørens plan for ivaretagelse av klima- og miljøhensyn, herunder:

- Tiltak for å redusere prosjektets klimagassutslipp
- Tiltak for å verne om naturen og lokale økosystemer
- ~~Bærekraftig massehåndtering~~
- Bruk av resirkulerte materialer
- Plan for å øke prosjektets livssyklus, inkludert redusere levetidskostnader.

Tildelingskriterium: bærekraftig massehåndtering– vektes 15%

Leverandørens plan for bærekraftig massehåndtering, herunder:

- Bruk av resirkulerte materialer eller masser som ikke medfører nytt uttak av stein, pukk mv.
- Bærekraftig håndtering av overskuddsmasser
- Tiltak for å redusere massetransport
- Tiltak for å redusere inngrep i urørt natur
- Håndtering av forurensede masser

Dokumentasjonskrav:

- Beskrivelse av konkrete tiltak for bærekraftig massehåndtering – både håndtering av overskuddsmasser og forurensede masser, samt innkjøp av masser
- Beskrivelse av konkrete tiltak for å redusere prosjektets massetransport i mengde og avstand
- Beskrivelse av konkrete tiltak for å redusere prosjektets inngrep i urørt natur.

Grette

Tilbudt merverdi – krav til gjennomføring

Er tilbudt løsning konkret og forpliktende?

- Hva det går ut på
- Hva er effekten av løsningen

Konkurransesgrunnlag + tilbud = Kontraktskrav

Oppfølging av at det som er tilbudt faktisk leveres

Grette

Takk for oppmerksomheten!

Stine Arbiol-Kraft

stkr@grette.no

988 36 263